

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 5T/37/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422010351
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Juhás
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2022:6422010351.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom, v konaní pred samosudcom JUDr. Štefanom Juhásom, na hlavnom pojednávaní konanom v Žiari nad Hronom dňa 27. 10. 2022, takto

r o z h o d o l :

Obžalovaný:

J. T., narodený XX. X. XXXX T. Q. U., trvale bytom U. Č.. XXX,

sa uznáva za vinného, že

dňa 8. 5. 2021 v čase okolo 13:45 hod. v rýchlíku E. XXX, na trati z Košíc do Bratislavy hlavnej stanice, tesne pred stanicou Q. U., v kupé 1. triedy na mieste č. XX, využil, že poškodená P. Š., nar. XX. X. XXXX, trvalé bytom X., Č. XXX/XXX, spala v ležiacej polohe, kedy sa postavil k jej tvári a jednou rukou sa začal sám uspokojovať a druhou rukou ju chytil za intímne miesto medzi nohami, po čom sa uspokojil a ejakulátom jej postriekal vlasy a tvár, na čo sa P. Š. zobudila a začala na obvineného J. T. kričať, ktorý na vlakovej stanici Q. U. vystúpil z vlaku a utiekol na neznáme miesto,

t e d a

donútil iného k iným sexuálnym praktikám a na taký čin zneužil jeho bezbrannosť,

č í m s p á c h a l

zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona,

za to mu ukladá:

Podľa § 200 odsek 1 Trestného zákona, § 39 odsek 2 písm. c) Trestného zákona, za použitia § 38 odsek 2, 3 Trestného zákona, § 36 písmeno l), n) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaraďuje obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obžalovanému ukladá ochranné sexuologické liečenie ústavnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) bola 7. 7. 2022 doručená obžaloba prokurátorky Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom sp. zn. 1 Pv 161/21/6613-32 na obžalovaného J. T., Q.. XX. X. XXXX (ďalej len „obžalovaný“), pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe ako je uvedený vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Na hlavnom pojednávaní obžalovaný vyhlásil, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, pričom súd prijal jeho vyhlásenie, keďže bolo dostatočne podporené dôkazmi zabezpečenými v prípravnom konaní (výpoveďami svedkyne poškodenej, znaleckým posudkom a listinnými dôkazmi), ako aj kladnými odpoveďami obžalovaného na otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) z. č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a súhlasným stanoviskom prokurátorky. Dokazovanie bolo na hlavnom pojednávaní vykonané len listinnými dôkazmi a znaleckým posudkom v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o druhu a výške ukladaného trestu a pre rozhodnutie o ochrannom opatrení (ochrannom liečení).

Okresný súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadol najmä na okolnosti a spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti a na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

Vychádzal pritom z ustanovení § 34 a nasl. Trestného zákona, podľa ktorých trest má predovšetkým zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a zároveň má vytvoriť podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov. Trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Z uvedených ustanovení Trestného zákona vyplýva, že základnými funkciami trestu sú represívna, výchovná ako aj preventívna funkcia, vo forme individuálnej a generálnej prevencie.

Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represie) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov, vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých členov spoločnosti, robí z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest pritom nesmie byť prostriedkom na riešenie iných spoločenských problémov. Preto Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatelov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom doplňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatela trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

Trest zároveň musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou (retribúcia). V treste je teda obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatela a jeho činu, a to tak právne, ako aj etické.

Na hlavnom pojednávaní súd vykonal dokazovanie čítaním listinných dôkazov.

Z registra priestupkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vyplynulo, že obžalovaný bol doposiaľ sedemkrát priestupkovo stíhaný, a to prevažne za priestupky proti občianskemu spolunažívaniu a za priestupky na úseku cestnej premávky. Priestupku z 28. 5. 2020 sa obžalovaný dopustil vo vlaku R 840 tým, že obťažoval G. S. tak, že ju obchytával na nohách a prsiach, o čom bolo rozhodnuté rozkazom o uložení sankcie za priestupok (pokuta o výške 20 €). Naposledy, 28. 12. 2021 za nepoužitie reflexných prvkov bola obžalovanému uložená bloková pokuta 10 €.

Z odpisu z registra trestov vyplýva, že obžalovaný má sedem záznamov v registri trestov. Naposledy rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 1T/31/2017 z 18. 10. 2017, ktorým mu bol uložený za trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Trestného zákona a trestný čin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. e) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona úhrnný a spoločný trest domáceho väzenia vo výmere 1 rok a 6 mesiacov, trest uložený trestným rozkazom z 18. 10. 2017, sp. zn. OT/21/2016 bol zrušený. Prečinov výtržníctva sa pritom dopúšťal tým, že na verejne prístupných miestach masturboval. Uvedené odsúdenie je toho času zahladené. Ostatné odsúdenia boli prevažne za majetkovú trestnú činnosť. Výnimkou je právoplatné odsúdenie na základe trestného rozkazu okresného súdu z 14. 10. 2010, sp. zn. 3T/146/2010 za prečin obmedzovania osobnej slobody, ktorého sa dopustil tým, že P. F. chytil oboma rukami okolo pŕs, tlačil pred sebou smerom k plynovej rozvodni, ohmatával ju na intímnych miestach a domáhal sa orálneho styku, za ktorý mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok a 4 mesiace, ktorý vykonal 13. 4. 2012.

Zo správy od obce Brehy vyplýva, že na území obce obžalovaný nespáchal žiadny trestný čin, ani priestupok a jeho správanie nebolo predmetom rokovania komisie verejného poriadku.

Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX G. XX/XXXX, vypracovaného znalcom J. G. Y., R. G. R. G. U., z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia a klinická psychológia dospelých, vyplýva, že u obžalovaného nebola zistená duševná porucha v pravom slova zmysle. V minulosti (od 2. 2. 1999 do 26. 5. 1999) bol hospitalizovaný na psychiatrickom odd. v Kremnici s diagnózou akútna psychotická porucha s dominujúcimi paranoidne perzekučnými bludmi, vizuálnymi a akustickými halucináciami. Po skončení hospitalizácie pokračoval v ambulantnom doliečovaní. Bolo však zistené deviantné exhibicionistické konanie (porucha), odhaľovanie genitálu, masturbačné aktivity na verejnosti (aktuálne vo vlaku pred spiacou poškodenou) spojené s erekciou, masturbovaním, ejakuláciou. V dobe páchania trestného činu obžalovaný mal zachovanú schopnosť rozpoznať protiprávnosť svojho konania, no zároveň mal vo forenzne významne zníženej miere zmenšenú schopnosť svoje konanie ovládať v dôsledku svojej sexuálnej deviácie, resp. pod vplyvom poruchovo oslabenej vôle, resp. aj pod vplyvom simplexnej a hranične intelektovo podpriemernej osobnosti. Jeho pobyt na slobode nie je pre spoločnosť nebezpečný, prognóza jeho resocializácie je priaznivá za predpokladu liečby sexuálnej poruchy a vzhľadom k tomu, že opakovanie a naliehavosť deviantného správania je vysoká, znalec navrhol ochranné opatrenie, a to sexuologické ochranné liečenie ústavnou formou.

S poukazom na to, že obžalovaný spáchal trestný čin, a to zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý je stanovená trestná sadzba trestu odňatia päť až desať rokov, súd ukladal obžalovanému trest odňatia slobody podľa tohto zákonného ustanovenia.

Priznanie sa obžalovaného k spáchaniu trestného činu a jeho úprimné oľutovanie vyhodnotil súd ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l), a písmeno n) Trestného zákona (napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom). Súd nezistil žiadnu inú poľahčujúcu okolnosť, ani žiadnu priťažujúcu okolnosť, preto pri skúmaní pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona dospel k záveru, že prevažuje pomer poľahčujúcich okolností a postupoval pri určovaní výšky trestu odňatia slobody v súlade s § 38 ods. 3 Trestného zákona a v takto upravenej trestnej sadzbe (znížením hornej hranice o 1/3) ukladal trest odňatia slobody.

Pri posudzovaní príčetnosti obžalovaného v čase spáchania skutku možno vzhľadom na závery znaleckého posudku nepochybne vylúčiť nepríčetnosť obžalovaného v čase spáchania skutku, ako aj jeho „plnú“ príčetnosť. Znalcom zistené podstatné zníženie ovládacích schopností u obžalovaného v čase spáchania skutku možno charakterizovať ako jeho zmenšenú príčetnosť, ktorá v zásade nevylučuje trestnú zodpovednosť páchatel'a a nemá vplyv ani na existenciu jeho trestnej zodpovednosti za stíhané

konanie, ale voči takémuto páchatelovi odôvodňuje osobitný postup vo vzťahu k jeho trestaniu. V tomto smere je potrebné uviesť, že zmenšená príčetnosť je priestor medzi príčetnosťou a nepríčetnosťou, v ktorom môže byť ovládacia alebo rozpoznávacía zložka znížená rôznou mierou. Aj odborná psychiatrická literatúra uvádza, že medzi príčetnosťou a zmenšenou príčetnosťou leží široký medzipriestor a osoby, ktoré doň spadajú, buď plne nechápu protiprávnosť svojho konania, alebo nemajú potrebné zábrany proti protiprávnemu konaniu, alebo oboje. Sú síce z právneho hľadiska zodpovedné, ale ich vina v porovnaní s úplne zdravým človekom je menšia.

Pre splnenie účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona považoval preto súd za primerané uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 3 roky a 6 mesiacov, a to v súlade s § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona. Súd v danom prípade aplikoval mimoriadne zníženie trestu vzhľadom na okolnosti prípadu a výsledky znaleckého dokazovania. U obžalovaného bol naplnený dôvod pre mimoriadne zníženie trestu tým, že spáchal uvedený čin v stave zmenšenej príčetnosti. Je pritom nepochybné, že práve jeho sexuálna deviácia mala podstatný vplyv na jeho protiprávne konanie. Vzhľadom na zdravotný stav obžalovaného za súčasného uloženia ochranného liečenia dospel súd k záveru, že ochranu spoločnosti je možné dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania z tohto dôvodu uložil trest odňatia slobody vo výmere tak, ako je uvedený vo výrokovej časti rozsudku. Okresný súd zdôrazňuje, že stav zmenšenej príčetnosti neznamená trestať menej, ale znamená trestať inak. Závažnosť a spoločenská nebezpečnosť konania obžalovaného, ktorý sa dopustil trestnej činnosti v stave zmenšenej príčetnosti, je vyvažovaná povinným uložením ochranného liečenia, čo je odôvodnené zdravotným stavom obžalovaného.

Vzhľadom na to, že obžalovaný bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním tohto trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin, súd ho zaradil pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia v súlade s § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Ako vyplýva z vykonaného znaleckého dokazovania realizovaného v prípravnom konaní, obžalovanému, vzhľadom na opakovanie a naliehavosť deviantného správania bolo odporúčané uloženie ochranného sexuologického liečenia. Vzhľadom na závery znalca, ku ktorým dospel vo svojom znaleckom posudku, súd nepovažoval za postačujúce, aby sa ochranné liečenie vykonalo ambulantnou formou. Súd sa plne stotožňuje so závermi znaleckého dokazovania, v zmysle ktorých stav obžalovaného vyžaduje uloženie ochranného sexuologického liečenia v ústavnej forme. Vzhľadom k uvedenému, musí byť pri sankcionovaní obžalovaného dominantné uloženie ochranného sexuologického liečenia ústavnou formou podľa § 73 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktoré tu do určitej miery nahrádza aj trest odňatia slobody, pretože práve liečebným prístupom možno dosiahnuť ochranu spoločnosti účinnejšie, než výkonom trestu odňatia slobody. Uloženie trestu odňatia slobody kratšieho trvania a nahradenie časti tohto trestu ochranným liečením pokladá súd u obžalovaného za žiaduce, pretože sexuálnu deviáciu obžalovaného nie je možné pozitívne a účelne ovplyvniť výkonom trestu odňatia slobody, pričom práve ochranné ústavné sexuologické liečenie by malo byť schopné, čo najúčinnejšie eliminovať hrozbu opakovania trestnej činnosti zo strany obžalovaného v budúcnosti.

Takto uložený trest odňatia slobody spolu s uloženým ochranným sexuologickým liečením v ústavnej forme podľa názoru súdu plne zodpovedajú zásade primeranosti a individualizácie trestných sankcií, mali by byť postačujúce z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie (vrátane dostatočnej ochrany spoločnosti), a súčasne byť dostatočnou garanciou nepáchania ďalšej trestnej činnosti obdobného charakteru obžalovaným v budúcnosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho oznámenia na Okresný súd Žiar nad Hronom k sp. zn. 5T/24/2022. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takej osoby, oznámením je až doručenie. Odvolanie má odkladný účinok (§ 306/2 Trestného poriadku).
Odvolanie môžu podať:

- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku (§ 307/1a Trestného poriadku) a to v neprospech i v prospech obžalovaného (§ 308/1,2 Trestného poriadku). V prospech obžalovaného môže podať odvolanie aj proti vôli obžalovaného (§ 308/2 Trestného poriadku)
- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka (§ 307/1b Trestného poriadku) a to len vo svoj prospech (§ 308/2 Trestného poriadku)
- príbuzný obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh (pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného), a to len v jeho prospech (§ 308/2 Trestného poriadku)
- zákonný zástupca obžalovaného, opatrovník obžalovaného a obhajca obžalovaného pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech. Ak je obžalovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu podať odvolanie v prospech obžalovaného i proti jeho vôli (§ 308/2 Trestného poriadku)
- štátny orgán starostlivosti o mládež pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka mladistvého obžalovaného a to len v jeho prospech a to aj proti jeho vôli (§ 345/1 Trestného poriadku)
- poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, pre nesprávnosť výroku o náhrade škody (§ 307/1c Trestného poriadku), a to v neprospech obžalovaného (§ 308/1 Trestného poriadku). Ak je poškodeným právnická osoba, odvolanie môže podať len osoba oprávnená konať za právnickú osobu (§ 68 Trestného poriadku)
- zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci (§ 307/1d Trestného poriadku), (§ 45/1 Trestného poriadku).

Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môžu ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.